

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623201430
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6623201430.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzurikovej, v právnej veci žalobcu: A. B. C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. A. XXXX/XX, F., právne zastúpeného C. C. G., advokátom, so sídlom G. H. XX, F., proti žalovanej G. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. J. XX/X, F., právne zastúpenej C. E. K., advokátkou, so sídlom L. D. M. XX, F., o určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 16C/27/2023 – 119 zo dňa 29. 11. 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 16C/27/2023 – 119 zo dňa 29. 11. 2023 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie o žalobe žalobcu rozhodol tak, že určil, že dôvody vydedenia žalobcu uvedené poručiťom B. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. A. XXX/XX, F., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX v závete zo dňa XX.XX.XXXX a v listine o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX nie sú dané (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania (výrok II.).

Predmetom konania bol spor vyplývajúci z dedičského konania po poručiťovi B. D., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. V priebehu predchádzajúceho sporu na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 11C/41/2020 bol predložený závet zo dňa XX.XX.XXXX a listina o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX, s ktorým žalobca v dedičskom konaní nesúhlasil, považoval ho za nepravdivý. V dôsledku toho, že s tým žalovaná ako druhá dedička nesúhlasila, bol žalobca súdnym komisárom odkázaný na podanie žaloby. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že dôvody vydedenia žalobcu uvedené poručiťom B. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. A. XXX/XX, F., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX v závete zo dňa XX.XX.XXXX a v listine o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX nie sú dané. Súd prvej inštancie na základe ustálenia všeobecných nesporných skutočností, ako aj nesporných skutočností vymedzeným dôvodom vydedenia a na základe vykonaného dokazovania pri rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu, ktorý uviedol v bode 9. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, že žalobca ako zákonný dedič po poručiťovi bol v dedičskom konaní odkázaný súdnym komisárom na podanie žaloby o určenie, že dôvody vydedenia v závete a listine o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX nie sú dané. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11C/41/2020-227 zo dňa 07.11.2022 bola zamietnutá žaloba žalobcu, že dôvody vydedenia žalobcu zo skoršieho závetu nie sú dané, a to pre existenciu závetu a listiny o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX. Poručiťel' v závete zo dňa XX.XX.XXXX odkázal celý svoj majetok pre prípad smrti žalovanej. V listine o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX vydedil žalobcu z dedenia jeho majetku, rovnako aj jeho deti. V spore za skutkové dôvody vydedenia boli považované: a) podanie žaloby

na poručiťa žalobcom pre neplatenie výživného, b) žalobca si poručiťa nevšimal, nezdravil ho, c) nepozval ho na svadbu, záverečný verdikt skončenia vysokej školy, d) neposkytol mu pomoc v chorobe a v závažných prípadoch, keď bol na plnom invalidnom dôchodku, trikrát bol operovaný, mal zlomenú chrbticu a pravú nohu, vybrali mu celú prostatu a operovali oči, pričom dva mesiace ležal v nemocnici v Banskej Bystrici a Lučenci, e) nenavštívil poručiťa po dobu 15 rokov, f) žalobca napísal poručiťovi list, ktorý by nenapísal poručiť ani svojmu nepriateľovi, ktorý bol prílohou listiny o vydedení.

Po dokazovaní a vyhodnotení nesporných skutočností bolo zistené, že žalobca podal žalobu na poručiťa na zvýšenie výživného, ktorá bola zamietnutá. Žalobca sa s poručiťom zdravil. Žalobca poručiťa nenavštevoval, mali obmedzený vzťah a stretávali sa príležitostne u jeho starej mamy. Žalobca nepozval poručiťa na zásnuby a svadbu z dôvodu, že poručiť jeho partnerku urazil, resp. uviedol žalobcovi, že je takou osobou, čo robí najstaršie povolanie, čo sa dozvedela od žalobcu. Žalobca to partnerke oznámil. Poručiťa nepozval na záverečný verdikt školy, pretože ho žalobca neabsolvoval, nepodpísal zmluvu s Ozbrojenými silami SR. Žalobca napísal poručiťovi list zo dňa 05.05.1994, v ktorom oznámil poručiťovi, že ho nenávidí, skončil s ním, kým sa neospravedlní A. N.. Nenávidí ho aj preto, čo mu stváral, urážal ho, niekedy aj na verejnosti. Z toho dôvodu žalobca s poručiťom počas vysokej školy obmedzil kontakt, nakoľko poručiť ho urážal. Žalobca mal vedomosť o tom, že poručiť má zdravotné problémy.

1.1 V spore išlo o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, t. j. o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, pri ktorej súd neskúma existenciu naliehavého právneho záujmu. Osobitným predpisom v danom prípade bolo ustanovenie § 194 ods. 1 CMP, podľa ktorého bol žalobca odkázaný súdom prostredníctvom súdneho komisára na podanie predmetnej žaloby, ktorou sa vyrieši sporná otázka v dedičskom konaní po poručiťovi, t. j. či dôvody vydedenia žalobcu sú/ nie sú dané. Petit žaloby žalobca naformuloval v súlade s pokynom súdneho komisára a žalobu podal v lehote na to určenej. Preto súd žalobu vecne prejednal a rozhodol. Súd subsumoval zistený skutkový stav pod ustanovenie § 469a ods. 1 písm. a), b), ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 476 ods. 1 a 2 a § 476a Občianskeho zákonníka. Listina o vydedení bola spísaná vlastnou rukou poručiťa a ním podpísaná podľa § 476a Občianskeho zákonníka, pričom spĺňa podľa názoru súdu všetky formálne náležitosti vyžadované v § 476 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s vymedzením dôvodov vydedenia podľa § 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca bol dieťaťom poručiťa a teda jeho zákonným dedičom v prvej dedičskej skupine podľa § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka, rovnako tak ako žalovaná. Listina o vydedení predstavuje prejav poručiťovej vôle, ktorým odníma dedičovi dedičské právo, ktoré by mu inak podľa zákona prináležalo. Pri platnosti úkonu vydedenia je rozhodujúci stav v dobe, keď bol tento úkon urobený, teda za obdobie pred napísaním listiny (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/98/2018 zo dňa 24.06.2020). Dôvod vydedenia sa musí uviesť do listiny o vydedení a musí existovať v čase pred prejavom vôle v listine o vydedení. Pre všetky dôvody vydedenia je charakteristické konanie dediča v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 109/2010 zo dňa 29.02.2012). Materiálnou náležitosťou vydedenia je existencia konkrétneho dôvodu vydedenia uvedená v § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pre všetky dôvody vydedenia je charakteristické negatívne správanie sa potomka v rozpore s dobrými mravmi. V spore o platnosť dôvodov vydedenia je na dedičovi, aby preukázal, že jeho správanie nenaplnilo znaky upravené v zákone (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 30Cdo/2214/2002 zo dňa 20.01.2004). O neposkytnutie pomoci za podmienok uvedených v písmene a/ tohto ustanovenia pôjde najmä vtedy, keď dedič poručiťovi odkázanému na pomoc v chorobe a starobe neposkytol potrebnú pomoc, hoci o tejto odkázanosti poručiťa vedel a so zreteľom na svoje objektívne možnosti a schopnosti mu pomoc mohol poskytnúť. Potreba pomoci na strane poručiťa a objektívna možnosť dediča poručiťovi pomoc poskytnúť sa musí v každom konkrétnom prípade posudzovať osobitne. Treba to posúdiť z hľadiska, či dedičovo správanie bolo v rozpore s dobrými mravmi. K naplneniu tohto dôvodu vydedenia nestačí, že poručiť bol chorý, dosiahol vek, ktorý možno označiť ako starobu alebo sa ocitol v inej ťažkej životnej situácii (dedič mu neposkytol pomoc v iných závažných prípadoch, napr. pri živeľnej pohrome, ohrození života, zdravia alebo jeho majetku zásahom tretích osôb). Potreba pomoci potomka závisí aj na tom, či nie je iná osoba, od ktorej možno predovšetkým očakávať poskytovanie takejto pomoci a ktorá túto pomoc aj reálne poskytuje a poskytovať môže, pretože má pre to lepšie podmienky ako potomok, ktorého sa vydedenie týka. Pri odkázanosti poručiťa na pomoc je ale nevyhnutné, aby potomok mal reálnu možnosť poručiťovi potrebnú pomoc poskytnúť, teda, či jej poskytovanie nevyklučuje napríklad zdravotný stav potomka (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/109/2010). Žalobca v spore preukázal, že nenastal dôvod vydedenia upravený v § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka. V spore bolo síce preukázané, že žalobca mal vedomosť o zdravotných problémoch poručiťa. To však pre naplnenie dôvodu vydedenia nepostačuje. Nebolo preukázané, že by bol žalobca poručiťom o pomoc

požiadaný, bol na ňu odkázaný v konkrétnom čase, kedy mal poručiteľ mať tieto zdravotné problémy. Naopak, už priamo z listiny o vydedení vyplýva, že potrebnú pomoc poskytla poručiťelovi žalovaná, s ktorou mal zjavne dobré osobné vzťahy, čo sa prejavilo spísaním závetu poručiťelom v jej prospech. V spore však nebolo preukázané, že poručiteľ bol naozaj v stave odkázanosti, bez pomoci inej osoby a žalobca mu túto pomoc nemohol poskytnúť. Skutočnosť, že žalobca neprejavil účasť pri zdravotných komplikáciách poručiťela, napríklad nenavštvívením v nemocnici, že mu nevaril, nepral a neriadil mu, mohla prameniť z ich vzájomného vzťahu. Súdu sa zdá ako veľmi pravdepodobné, o čom svedčí zistený skutkový stav, že poručiteľ ani v rozhodnom čase o pomoc žalobcu nestál. Súd ustálil, že žalobcovo konanie tak nemalo znaky rozporu s dobrými mravmi v tejto časti. Pri úvahe, či ide o dôvod vydedenia uvedený v písmene b/ zákonného ustanovenia, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiťela treba považovať za významný vzťah medzi poručiťelom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiťela a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo. Najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiťela nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal prejavovať o poručiťela treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiťela opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiteľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiťela v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťelom (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 173/96). Žalobca preukázal, že neboli splnené ani zvyšné dôvody vydedenia, ktoré súd subsumoval pod ustanovenie § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka a ktoré boli predmetom sporu medzi stranami. Bolo z nesporných skutočností preukázané, že žalobca sa poručiťelovi zdravil. Bolo preukázané, že žalobca podal žalobu na poručiťela pre zvýšenie výživného, čo samo o sebe podľa názoru súdu nemôže zakladať dôvod pre vydedenie potomka podľa § 469a Občianskeho zákonníka. Ide o zákonné právo podľa Zákona o rodine bez ohľadu na výsledok konania. Dôvod, že žalobca nepozval poručiťela na záverečný verdikt vysokej školy, bol žalobcom preukázaný a teda vysvetlený. Žiadny záverečný verdikt vysokej školy nemal, pretože odmietol podpísať zmluvu s Ozbrojenými silami SR, to nebolo sporné. Čiže uvedený dôvod vydedenia nenastal. Nepozvanie rodiča na svadbu a zasnuby za bežného chodu vecí môže predstavovať zásah do vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Je to však možné subsumovať pod neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o svojho predka? Syna o otca? Alebo išlo len o výsledok ich vzťahov? V tomto prípade bolo preukázané, že ujma, ktorú tým mal utpieť poručiteľ, bola len predstieraná, formálna, pričom samotné správanie poručiťela bránilo žalobcovi prejavovať v tejto časti opravdivý záujem. Pre súd je pochopiteľné, ak žalobca nepozval otca na svadbu a zasnuby, keď pred tým mal uraziť jeho budúcu manželku spôsobom zisteným v skutkovom stave. To objektívne bolo spôsobilé zasiahnuť žalobcu, nielen jeho partnerku, ktorej sa s tým zveril. Pokiaľ mal mať žalobca záujem zúčastniť sa takejto životnej udalosti svojho potomka, mal vážiť slová a nehovoriť synovi, že bude z neho paroháč. Keďže takto postupoval, zjavne účasť poručiťela na svadbe a zasnubách syna až tak netrápila a nemohol očakávať, že na ňu bude pozvaný. Ujmu poručiťela v listine o vydedení tak súd považoval za predstieranú. Tento záver je potrebné vnímať v celkových okolnostiach vzťahu poručiťela a žalobcu. List, ktorý žalobca napísal poručiťelovi na č. I. 37 spisu 11C/41/2020 svedčí o správaní poručiťela k priateľom žalobcu. Súd si preto položil otázku, prečo to poručiteľ robil? Z akého dôvodu urážal priateľky žalobcu, keď mohol predpokladať, že s tým bude žalobca konfrontovaný a vystavený nepríjemnej situácii? Zjavne s cieľom, aby poškodil žalobcu v sociálnych a iných vzťahoch v podstate v jeho mladom veku, keď si takéto vzťahy budoval. Uvedený list tak bol len reakciou žalobcu na jeho správanie. Bolo preukázané, že aj to bolo dôvodom, prečo žalobca poručiťela nenavštevoval, stretávali sa len u starej matky a teda mali obmedzené vzťahy. Poručiteľ teda sám zjavne nestál o riadny a zdravý vzťah so žalobcom, tento vzťah mu bol podľa názoru súdu ľahostajný a sám k nemu prispel. Nebolo zistený opak, ani vysvetlenie, ako sa k uvedenému listu postavil poručiteľ. Pokiaľ sa tak správal voči žalobcovi, ochladenie ich vzťahu sa ho v skutočnosti nemohlo citovo dotýkať tak, že by to napĺňalo zákonný dôvod vydedenia (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/32/2014 zo dňa 27.05.2014) . Nie je preto možné viniť žalobcu, že

ich vzťahy neboli štandardné a že neprejavoval opravdivý záujem o poručiťľa, ako potom by prejavovať za bežných okolností mal.

Vec právne posúdil podľa ustanovenia § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka v spojení s § 476 ods. 1 a 2, § 476a ods. 3, § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu. Preto súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdneho úradníka o výške trov konania. Rozhodnutie o výške trov konania súd vydá po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná v celom rozsahu z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a f/ Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“) namietajúc, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V konkrétnostiach namietala, že súd neuskutočnil výsluch svedkov navrhnutých žalovanou, pričom žalovaná navrhla v konaní ako svedkov vypočuť K. D., N. O., K. P. a K. Q., ktorých účasť na pojednávaní mala zabezpečiť žalovaná, čo sa jej však nepodarilo. Súd odôvodnil neuskutočnenie výsluchu svedkov tým, že na predbežnom prejednaní sporu súd konanie skoncoval a vyzval strany sporu, aby uviedli prostriedky procesného útoku a obrany v lehote do 31.08.2022. Žalovaná tak v stanovenej lehote urobila, súd jej napriek tomu vytkol, že na pojednávanie ich účasť nezabezpečila a napriek výzve súdu neuviedla, konkrétne k akým skutočnostiam majú byť navrhnutí svedkovia vypočutí. Podľa žalovanej uvedeným postupom súd znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalovaná v súdom stanovenej lehote navrhla vykonať výsluch uvedených svedkov, tiež uviedla, že ich navrhuje vypočuť k existencii dôvodov na vydedenie žalobcu, ktoré zdôvodnenie návrhu na výsluch svedkov súd označil za abstraktné. Namietala, že zdôvodnenie návrhu na vykonanie dôkazov nemá nahrádzať dôkaz samotný a nemožno od strany sporu požadovať, aby konkretizovala obsah navrhovanej svedeckej výpovede, keď tento má súd získať až z výpovede samotnej. Tým, že súd odmietol vykonať tento dôkaz, došlo k závažnému zásahu do práv žalovanej, nakoľko nebol objektívne zistený skutkový stav. Skutočnosť, že na pojednávanie dňa 15.11.2023 sa žalovanej nepodarilo zabezpečiť účasť navrhnutých svedkov, nemohla byť dôvodom na nevykonanie tohto dôkazu. Predvolanie na pojednávanie na deň 15.11.2023 bolo doručené právnej zástupkyňi žalovanej dňa 30.10.2023, dňa 01.11.2023 bol sviatok všetkých zosnulých, preto žalovaná kontaktovala svedkov až v týždni po uvedenom sviatku. Svedok N. O. jej deň pred pojednávaním oznámil, že nebude vedieť prísť, s ďalšími dvoma navrhnutými svedkyňami sa mala žalovaná problém skontaktovať, pretože sa obe zdržiavajú v zahraničí, keď sa s nimi skontovala, oznámili jej, že v uvedenom termíne nebudú na Slovensku a nevedia sa na súd dostaviť. Navrhnutá svedkyňa D. musela ísť na lekárske vyšetrenie, okrem p. D. sa o nemožnosti zúčastniť sa pojednávania dozvedela žalovaná od navrhnutých svedkov len krátko pred pojednávaním. Podľa názoru žalovanej, prísne formalistický výklad právnych predpisov nemá byť na ujmu práv strán sporu a nemôže dostávať stranu sporu do takej situácie, ktorú subjektívne strana pociťuje ako nepríjemný tlak zo strany súdu a zásah do jej práva na spravodlivý proces, pričom má za to, že postupom prvostupňového súdu k takémuto zásahu došlo. Odopretím výsluchu svedkov došlo k nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci a tým aj k nesprávnemu rozhodnutiu. Ide o takú vadu konania, pre ktorú je potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Ďalej namietala, že prvostupňový súd odmietol vykonať dôkaz – oboznámenie sa so spisom sp. zn. 11C/41/2020 s odôvodnením, že „súd tu nie je na to, aby robil v sporovom procese prácu za strany sporu naštudovaním si celého predchádzajúceho spisu a abstrahoval z neho podstatné tvrdenia strán sporu. Sú to strany sporu, ktoré majú zodpovednosť za výsledok sporu v súlade s prejednacou zásadou. Súd pritom vychádza zo skutočností, ktoré vyšli najavo v tomto spore, nie v inom súdnom konaní (čl. 11 ods. 4 CSP). Ak strany sporu chceli, aby sa súd oboznámil s nejakou listinou alebo výpoveďou svedka zo spisu 11C/41/2020, mali konkrétne tento dôkaz označiť“. V odvolaní uviedla, že žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 29.06.2023 navrhla pripojiť spis Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/41/2020 a zároveň navrhla, aby sa súd oboznámil a) s jej písomným vyjadrením zo dňa 05.03.2021 nachádzajúcim sa v uvedenom spise, b) s obsahom listu žalobcu poručiťľovi zo dňa 05.05.1994 založený v uvedenom spise, c) s obsahom všetkých jej ďalších vyjadrení a tvrdení či svedeckých výpovedí nachádzajúcich sa v uvedenom spise. Žalovaná má za to, že týmto spôsobom dostatočne konkretizovala svoj návrh a celkom jednoznačne špecifikovala, s obsahom ktorých listín

navrhla, aby sa súd oboznámil, pričom pri tomto návrhu zohľadňovala aj zásadu hospodárnosti konania. Na to, aby súd mohol a vedel vo veci spravodlivo rozhodnúť, je v prvom rade nevyhnutné zistiť objektívne skutkový stav veci a pri tomto zisťovaní je nevyhnutná určitá miera aktivity aj zo strany súdu. Ak strana sporu neoznačí presne číslo listu, na ktorom sa prípadne v navrhnutom spise ňou navrhovaný dôkaz nachádza alebo nekonkretizuje každú jednu svedeckú výpoveď, ale len súhrnne navrhne, aby sa súd oboznámil s obsahom „všetkých svedeckých výpovedí“, nie je to taký nedostatok, pre ktorý by súd takto navrhnutý dôkaz mal odmietnuť vykonať, naopak odmietnutie vykonať dôkaz navrhnutý stranou konania zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

2.1 K vyhodnoteniu vykonaných dôkazov a následnému ustáleniu skutkového stavu súdom prvej inštancie namietala, že čo sa týka hodnotenia dôkazov, nie je možné sa stotožniť so závermi súdu prvej inštancie, svedeckú výpoveď nie je možné považovať z časti za dôveryhodnú a z časti za nedôveryhodnú, svedeckú výpoveď je potrebné posudzovať ako celok a je potrebné sa vysporiadať s otázkou, či je možné svedka považovať za osobu dôveryhodnú v tom zmysle, či vypovedá pravdivo a najmä objektívne. Dôveryhodnosť svedka je potrebné vnímať aj cez jeho spoľahlivosť, jeho pamäť a najmä cez existenciu iných objektívnych dôkazov, ktorými vie svedok svoje tvrdenia preukázať, prípadne cez zhodu jeho tvrdení s tvrdeniami iných svedkov alebo strán sporu. Podľa žalovanej celá výpoveď svedkyne D. F. sa javí ako nedôveryhodná ako celok a celkom zreteľne z nej bolo poznať snahu pomôcť synovi v uvedenom spore.

Nestotožňuje sa so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k hodnoteniu obsahu listu žalobcu poručiteľovi zo dňa 05.05.1994, na základe ktorého súd skonštatoval, že otec by nemal uvádzať vulgárnosti na partnerky, priateľky a kamarátky svojho syna. Z obsahu listu nie je zjavné, za kých okolností a komu to poručiteľ mal povedať (tvrdenia od A. N.), či to skutočne aj povedal a ak áno prečo, prípadne čo tomu predchádzalo. Z obsahu uvedeného listu je objektívne možné vyvodiť len záver o tom, že vzťahy medzi poručiteľom a žalobcom v uvedenom období neboli naozaj dobré. Kto mal na tom aký podiel viny sa z uvedeného listu vyvodiť nedá, aj nie je možné jednoznačne skonštatovať, že poručiteľ sa dopustil neprípustného správania voči žalobcovi. Súd sa veľmi všeobecne a vágne vysporiadal s konštatovaním, že nebolo preukázané, že by existovali dôvody na vydedenie žalobcu, keď skonštatoval: „Žalobca v spore preukázal, že nenastal dôvod vydedenia upravený v § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka. V spore bolo síce preukázané, že žalobca mal vedomosť o zdravotných problémoch poručiteľa. To však pre naplnenie dôvodu vydedenia nepostačuje. Nebolo preukázané, že by bol žalobca poručiteľom o pomoc požiadaný, bol na ňu odkázaný v konkrétnom čase, kedy mal poručiteľ mať tieto zdravotné problémy. Naopak, už priamo z listiny o vydedení vyplýva, že potrebnú pomoc poskytla poručiteľovi žalovaná, s ktorou mal zjavne dobré osobné vzťahy, čo sa prejavilo spísaním závetu poručiteľom v jej prospech. V spore však nebolo preukázané, že poručiteľ bol naozaj v stave odkázanosti, bez pomoci inej osoby a žalobca mu túto pomoc nemohol poskytnúť. Skutočnosť, že žalobca neprejavil účasť pri zdravotných komplikáciách poručiteľa, napríklad nenaštívením v nemocnici, že mu nevaril, nepral a neriadil mu, mohla prameniť z ich vzájomného vzťahu. Súdu sa zdá ako veľmi pravdepodobné, o čom svedčí zistený skutkový stav, že poručiteľ ani v rozhodnom čase o pomoc žalobcu nestál. Súd ustálil, že žalobcovo konanie tak nemalo znaky rozporu s dobrými mravmi v tejto časti.“

Žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že žalovanou namietané neuskutočnenie výsluchu svedkov, ktorých navrhla a neoboznámenie so spisom Okresného súdu Lučenec, s touto odvolacou námietkou nie je možné súhlasiť. Žalovaná podaním zo dňa 17.08.2023 navrhla vypočuť svedkov K. D., N. O. a K. P., pričom uviedla, že účasť svedkov na pojednávaní zabezpečí. Následne podaním zo dňa 23.08.2023 rozšírila návrh o výsluch svedkyne K. Q., ku ktorej tiež uviedla, že jej účasť na pojednávaní zabezpečí. Súd výzvou zo dňa 17.10.2023 žalovanú vyzval, aby v lehote 10 dní oznámila súdu, aké skutočnosti tvrdené žalovanou má výsluch svedkov preukazovať, pričom žalovaná podaním zo dňa 02.11.2023 oznámila, že výsluchmi navrhnutých svedkov mieni preukazovať existenciu dôvodov na vydedenie žalobcu. Poukázal na ustanovenie § 197 ods. 2 CSP. Podľa žalobcu súd postupoval správne, keď nevykonal výsluch svedkov, a to s ohľadom na tú skutočnosť, že návrh žalovanej nespĺňal podmienky uvedené v ustanovení § 197 ods. 2 CSP. Vyjadrenie žalovanej, „že výsluchmi navrhnutých svedkov mieni žalovaná preukazovať existenciu dôvodov na vydedenie žalobcu“, považuje za neurčitú a nejasnú, nakoľko žalovaná neuviedla na podporu ktorých tvrdení má výsluch svedkov slúžiť. Pokiaľ žalovaná v odvolaní uvádza skutočnosti týkajúce sa toho, že svedkov nemohla zabezpečiť z rôznych príčin, tieto tvrdenia žalovanej neboli v konaní pred súdom prvej inštancie žiadnym spôsobom preukázané. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa neoboznámene sa

spisom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/41/2020, žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 29.06.2023 navrhla pripojiť tento spis, a to bez bližšieho rozvedenia a list zo dňa 05.05.1994 založený v predmetnom spise. Keďže žalovaná bližšie nekonkretizovala na aké dôkazy v predmetnom súdnom konaní v súdnom spise odkazuje, považuje postup súdu, keď nevykonal tento dôkazný návrh za správny. Podľa názoru žalobcu, súd prvej inštancie k vyhovaniu žalobe viedla nielen skutočnosť, že žalovaná nepreukázala svoje tvrdenia, ale aj skutočnosť, že žalovaná účinne nepoprela podstatné tvrdenia žalobcu. Vo vzťahu k námietke žalovanej v podanom odvolaní, týkajúcej sa hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie a rozporovania hodnotenia výpovede svedkyne D. F., uviedol, že svedkyňa F. vo svojej výpovedi pri opise svojho spolužitia s porúčiteľom uviedla, že tento bol ku nej vulgárny, bil ju, mal záujem iba o svoj život a bol jej neverný. Je preto prirodzené, že pri takomto správaní porúčiteľa, svedkyňa k nemu neprechováva pozitívny vzťah. Ak sa žalovaná snaží naznačovať, že svedkyňa F. žalobcu ako matka, nevedla k dobrému vzťahu s porúčiteľom, poukazuje na jeho skutkové tvrdenia o tom, že počas detstva sa pravidelne stretával, ktoré žalovaná nepoprela. Aj svedkyňa F. vypovedala, že sa žalobcu s porúčiteľom stretával, a to aj počas štúdia na vysokej škole. Poukázal na to, že žalovaná sama odkazovala na list zo dňa 05.05.1994, pričom v konaní nepoprela tvrdenia o tom, že napísaniu listu predchádzalo nevhodné správanie porúčiteľa k vtedajšej priateľke žalobcu. Vo vzťahu k námietke hodnotenia listu zo dňa 05.05.1994 súdom uviedol, že žalovaná v skutočnosti uvedené v liste nikdy nepoprela a rovnako tak nepoprela ani skutkové tvrdenia žalobcu týkajúce sa správania porúčiteľa, ktoré napísaniu listu predchádzalo. Z tohto dôvodu sa v plnom rozsahu stotožňuje s hodnotením tohto dôkazu súdom prvej inštancie, ktoré uviedol v bode 16. odôvodnenia rozhodnutia. Stotožňuje sa s vyhodnotením dôvodov súdom, čo sa týka pomoci porúčiteľovi zo strany žalobcu v chorobe, prejavovania opravdivého záujmu. V konaní nebolo preukázané, že by porúčiteľ v čase do spísania závetu potreboval pomoc alebo bol na pomoc odkázaný. Jednoznačne však bolo zistené, že porúčiteľ žalobcu o pomoc v chorobe do času spísania závetu nikdy nepožiadaval a ani o pomoc z jeho strany nestál. Porúčiteľ mal dve deti a v prípade nemoci nebol odkázaný na jediného potomka. Ak žalovaná poukazuje na absolvované operácie, v konaní nebolo ustálené, či porúčiteľ tieto absolvoval pred spísaním záveru, ani to či by ich absolvovaním bol odkázaný na akúkoľvek pomoc. Nestotožňuje sa s tvrdeniami žalovanej týkajúcimi sa neprejavovania opravdivého záujmu. V konaní žalovaná nepoprela tvrdenia žalobcu, že otec sa k nemu nevhodne správal už od malička. Tieto skutočnosti vo svojom výsluchu potvrdila aj svedkyňa F.. Žalovaná tvrdí, že porúčiteľovi zrejme osud žalobcu nebol ľahostajný, pričom mal obavu z jeho výberu školy, keď nesúhlasil so štúdiom na vojenskej škole. Tieto tvrdenia žalovanej sú špekulatívne a nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Otec nemal obavu z voľby školy žalobcom, otec nesúhlasil s tým, aby sa zo žalobcu stal vojak, čo tiež označoval pejoratívnym pomenovaním. Uvedené sa vzťahuje aj na vulgárne vyjadrenia porúčiteľa o jeho vtedajšej partnerke. Toto správanie otca však nebolo podmienené jeho obavou o voľbu partnerky, ale išlo o všeobecné obviňovanie akejkoľvek ženy z promiskuity. O tom svedčí aj to, že otec takéto vyjadrovanie mal aj k jeho prvej manželke, čo samozrejme viedlo k tomu, že nebol pozvaný na svadbu žalobcu. Rovnako ani toto skutkové tvrdenie žalobcu žalovaná v konaní účinne nepoprela. Ak žalovaná v tejto súvislosti odkazuje na výpoveď N. O. z konania vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 11C/41/2020, táto výpoveď nebola v súdnom spore vykonaná ako dôkaz a preto nemôže na ňu strana odkazovať. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Žalovaná k písomnému vyjadreniu žalobcu uviedla vo vzťahu k neuskutočnenému výsluchu svedkov, že zotráva na dôvodoch uvedených v podanom odvolaní. Vo vzťahu k žalobcom uvádzanému ustanoveniu § 197 ods. 2 CSP uviedla, že žalovaná na pojednávaní dňa 15.11.2023 navrhla výsluch uvedených svedkov, lebo ich prítomnosť sa jej nepodarilo zabezpečiť, ktorý návrh bol na tom istom pojednávaní zamietnutý a pojednávanie bolo odročené už len za účelom vyhlásenia rozsudku. Civilný sporový poriadok neukladá strane sporu akým spôsobom má uviesť súdu adresy svedkov, ktorých vypočutie strana sporu navrhne priamo na pojednávaní, a preto nie je vylúčená možnosť doplniť adresy svedkov aj dodatočne písomne v súdom určenej lehote. Adresy svedkov, ktorých v konaní navrhla vypočuť, už boli uvedené v jej písomnom podaní zo dňa 17.08.2023. Vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam žalobcu obsiahnutých v bode II. písomného vyjadrenia k odvolaniu žalovanej uviedla, že v plnej miere zotráva na skutočnostiach uvedených vo svojom odvolaní.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedol, že nie je možné súhlasiť s tvrdeniami žalovanej, ktorými odôvodňuje svoj postup pri návrhoch na výsluch svedkov. Súd k zamietnutiu návrhu žalovanej na výsluch svedkov viedlo to, že žalovaná neuviedla, na preukázanie akých skutočností mieni svedkov vypočuť a nie skutočnosť, že žalovaná neuviedla adresy, z ktorých mal svedkov predvolať.

Keďže súd bez vymedzenia predmetu výsluchu nemôže náležite vyhodnotiť potrebu vykonania výsluchu navrhovaného svedka, je potrebné, aby strana, ktorá výsluch navrhne uviedla, aké skutkové okolnosti má výsluch preukázať. Žalovaná však tieto skutočnosti nevymedzila ani v písomných návrhoch zo dňa 17.08.2023 a 23.08.2023 (§ 197 ods. 1 CSP) a ani pri návrhu prednesenom na pojednávaní dňa 15.11.2023 (§ 197 ods. 2 CSP), a to ani napriek osobitnej výzve súdu. Bolo teda na mieste, aby súd takýmto dôkazným návrhom žalovanej nevyhovel.

6. V dôsledku odvolania podaného žalovanou proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Na základe podaného odvolania žalovanou voči rozsudku súdu prvej inštancie, tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, berúc do úvahy odvolacie námietky žalovanej v podanom odvolaní, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

10. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že žalovaná ako odvolateľka v podanom odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie; nežiadala ani doplniť dokazovanie za podmienok ustanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré by nemohli bez jej viny byť prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o veci vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom v súdnej veci neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2, 3 v spojení s ustanovením § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovanej a odvolacie dôvody uvedené v podanom odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie žalovanej dôvodné nie je, nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne; po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

11. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovej časti, tak aj v časti vecného odôvodnenia a zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nad rámec uvedeného k zásadným odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd uvádza:

Pokiaľ žalovaná v podanom odvolaní uvádzala existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP dôvodiac, že súd prvej inštancie neuskutočnil výsluch svedkov navrhnutých žalovanou poukazujúc na to, že žalovaná v súdom stanovenej lehote navrhla vykonať výsluch svedkov a tiež navrhla týchto svedkov vypočuť k existencii dôvodov na vydedenie žalobcu, pričom z odvolania žalovanej vyplýva, že je toho názoru, že dostatočne skonkretizovala okolnosť, na ktorú majú byť svedkovia vypočutí a síce, či skutočne existovali dôvody vydedenia a zároveň uvádzala, že žalovanej sa nepodarilo zabezpečiť účasť navrhovaných svedkov na pojednávaní dňa 15.11.2023, pričom podľa žalovanej táto skutočnosť nemohla byť dôvodom na nevykonanie tohto dôkazu; podľa žalovanej prísne formalistický výklad právnych predpisov nemá byť na ujmu práv strán sporu a nemôže dostávať stranu sporu do takej situácie, ktorú subjektívne strana sporu pociťuje ako neprimeraný tlak zo strany súdu a zásah do jej práva na spravodlivý proces, pričom podľa názoru žalovanej, postupom súdu prvej inštancie k

takémuto zásahu došlo, čím došlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom a odopretím výsluchu uvedených svedkov, potom podľa názoru žalovanej, došlo k nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci a tým aj k nesprávnemu rozhodnutiu, odvolací súd preskúmaním tejto odvolacej námietky, oboznámení sa s celým obsahom spisu, ako aj vypočutím zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 15.11.2023 a zo zvukového záznamu z predbežného prejednávania sporu, mal za preukázané, že súd prvej inštancie v súdnej veci striktne aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku. Odvolací súd z obsahu spisu mal jednoznačne preukázané, že súd prvej inštancie dňa 10.07.2023 v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 CSP nariadil pred prvým pojednávaním predbežné prejednanie sporu, na ktorom boli prítomné strany sporu ako aj ich právni zástupcovia. Na tomto prejednaní, okrem iného súd poskytol sporovým stranám predbežný právny názor, ako aj poučenie vo vzťahu k procesným právam a povinnostiam sporových strán, zároveň stanovil termín pojednávania vo veci samej na deň 27.09.2023, ktorý termín pojednávania bol zrušený a súdom bol vytýčený termín pojednávania vo veci na deň 15.11.2023. Zároveň súd v rámci predbežného prejednávania sporu dňa 10.07.2023 uložil sporovým stranám, aby prostriedky procesného útoku a procesnej obrany podľa § 149 CSP uplatnili v lehote do 31.08.2023; poučil sporové strany podľa § 132 ods. 1 a 2 a § 153 CSP, pričom v konkrétnostiach sporové strany poučil, že sú povinné uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia, označiť dôkazy, ktoré rozhodujúce skutkové tvrdenia majú preukazovať, ďalej poučil strany sporu, že súd nie je povinný za sporové strany z masy predložených a označených dôkazov vyhľadávať rozhodujúce skutkové tvrdenia a rozhodujúce skutkové tvrdenia nemôžu nahrádzať odkazom na dôkazy. Tiež strany poučil, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú povinní uplatniť v lehote stanovenej súdom (do 31.08.2023), inak súd na ne nebude uplatnením sudcovskej koncentrácie konania prihliadať. Z obsahu spisu tiež nepochybne vyplýva, že žalovaná podaním zo dňa 17.08.2023 navrhla pripojiť spis OS Lučenec sp. zn. 11C/41/2020 a tiež navrhla vypočuť svedkov K. D., N. O., K. P., pričom u týchto svedkov uviedla adresu svedkov, zároveň v podaní uviedla, že účasť svedkov zabezpečí na pojednávaní žalovaná. Ďalším podaním zo dňa 23.08.2023 navrhla výsluch svedkyne K. Q. s uvedením adresy bydliska s tým, že účasť tejto svedkyne na pojednávaní žalovaná zabezpečí. Súd prvej inštancie vytýčil termín pojednávania na deň 15.11.2023, predvolanie na pojednávanie súd doručoval právnym zástupcom strán sporu, na tomto predvolaní zároveň právni zástupcovia boli poučení o povinnosti zabezpečiť účasť klienta a nimi navrhovaných svedkov na pojednávaní, zároveň boli opätovne poučení podľa § 153 ods. 2 CSP a právna zástupkyňa žalovanej osobitnou výzvou (v spise na č.l. 94) bola vyzvaná, aby v lehote 10 dní oznámila súdu v zmysle zásady konkretizácie dôkazov, aké skutočnosti, ktoré žalovaná tvrdí, má výsluch nimi navrhnutých svedkov preukazovať; predvolanie na pojednávanie aj predmetnú výzvu právna zástupkyňa žalovanej obdržala dňa 30.10.2023, t.j. v dostatočnej lehote pred termínom pojednávania. Právna zástupkyňa žalovanej elektronickým podaním doručeným súdu dňa 02.11.2023 súdu oznámila, že výsluchmi navrhnutých svedkov mieni žalovaná preukazovať existenciu dôvodov na vydedenie žalobcu. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 15.11.2023 odvolací súd zistil, že na toto pojednávanie sa žiadny zo svedkov, ktorých navrhla žalovaná a u ktorých sa zaviazala zabezpečiť ich prítomnosť na pojednávaní nedostavil, pričom z obsahu spisu zároveň odvolací súd zistil, že žalovaná, a to ani prostredníctvom právnej zástupkyne, súdu vopred neoznámila, že prítomnosť ňou navrhnutých svedkov na pojednávaní dňa 15.11.2023 osobne nezabezpečí. Odvolací súd uvádza, že označením dôkazov na preukázanie svojich tvrdení strany sporu plnia dôkaznú povinnosť. Pokiaľ strana sporu navrhne súdu vykonanie dôkazu, je zároveň povinná uviesť, ktoré skutočnosti sa týmto dôkazom majú preukázať, teda ktoré skutkové tvrdenia strany sporu majú byť dôkazom preukázané, v opačnom prípade sa strana sporu vystavuje možnosti, že súd nevykoná dokazovanie navrhnutým dôkazom. Na to, aby strana sporu splnila svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia, to znamená predpokladom dôkaznej povinnosti je tvrdenie skutočností stranou sporu, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. V súdnej veci, s prihliadnutím na predmet sporu, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že dôvody vydedenia žalobcu uvedené porúčiteľom v závete zo dňa XX.XX.XXXX a v listine o vydedení zo dňa XX.XX.XXXX nie sú dané, berúc do úvahy obsah týchto listín porúčiteľa a berúc do úvahy povinnosť tvrdenia strán sporu, t. j. aj žalovanej, nemožno prisvedčiť odvolacej námietke žalovanej, že dostatočným spôsobom špecifikovala skutočnosti, ktoré sa majú navrhnutými dôkazmi – výsluchom toho ktorého svedka preukázať, keď všeobecne uviedla, že svedkov navrhuje vypočuť k existencii dôvodov na vydedenie žalobcu. Odvolací súd preskúmaním veci - a to aj vypočutím si zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 15.11.2023 mal za preukázané, že právna zástupkyňa žalovanej aj na tomto pojednávaní navrhla doplniť dokazovanie výsluchom svedkov (zrejme totožných ako vo svojich predchádzajúcich písomných podaniach), avšak iba k výsluchu jedného zo svedkov, a to konkrétne N. O., špecifikovala skutočnosti, ktoré majú byť výsluchom tohto svedka preukázané. Súd prvej inštancie na

pojednávani uznesením návrh na doplnenie alebo vykonanie dokazovania svedkov K. D., N. O., K. P. a K. Q. zamietol, pričom zároveň ústne odôvodnil zamietnutie návrhu na doplnenie dokazovania; vo vzťahu k svedkom D., P. a Q. z dôvodu, že neboli konkretizované žalovanou skutočnosťami, ktoré týmito dôkazmi sa majú preukázať, vo vzťahu ku N. O. súd konštatoval, že právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní tieto skutočnosti konkretizovala, avšak návrh na výsluch svedka N. O. s potrebnou špecifikáciou bol daný oneskorene s prihliadnutím na uplatnenie sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 ods. 2 CSP. Berúc do úvahy postup súdu (striktný v zmysle ustanovení CSP) a zároveň postup žalovanej ako strany sporu v konaní, potom nemožno (berúc do úvahy vyššie uvedené) prisvedčiť odvolacej námietke žalovanej, že súd by sa tým, že odmietol vykonať dôkaz výsluchom svedkov navrhnutých žalovanou dopustil závažného zásahu do práv žalovanej a že by týmto postupom došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, nakoľko nebol objektívne zistený skutkový stav.

Pokiaľ žalovaná tiež namietala, že skutočnosť, že na pojednávaní dňa 15.11.2023 sa nepodarilo žalovanej účasť navrhnutých svedkov zabezpečiť, nemohla byť dôvodom na nevykonanie tohto dôkazu, odvolací súd uvádza, že sama žalovaná v opakovaných písomných podaniach, pokiaľ navrhovala výsluch svedkov uviedla, že ich účasť na pojednávaní zabezpečí. Aj z obsahu vyjadrenia právnej zástupkyne žalovanej na pojednávaní dňa 15.11.2023 možno dospieť k záveru, v súlade so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaná nekonala v súlade s ustanovením § 153 ods. 1 CSP berúc do úvahy potrebu rýchleho a hospodárneho konania; súdu vopred neoznámila, že v súlade s ustanovením § 197 nezabezpečí prítomnosť navrhnutých svedkov na pojednávaní dňa 15.11.2023, pričom súd prvej inštancie aj v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne uviedol, že v prípade, že by takto žalovaná postupovala, súd by nariadené pojednávanie odročil za účelom zabezpečenia svedkov z dôvodu, aby všetci svedkovia boli vypočutí spravila na jednom pojednávaní, a to predovšetkým pre zachovanie autenticity ich výpovedí. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná však bola v spore pasívna. Práve aj z tohto dôvodu súd zamietol žiadosť žalovanej o odročenie pojednávania za účelom doplnenia dokazovania.

K odvolacej námietke žalovanej, že súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz – oboznámenie so spisom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/41/2020 tvrdiac, že žalovaná už vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 29.06.2023 navrhla pripojiť tento spis a zároveň navrhla, aby sa súd oboznámil s jej písomným vyjadrením zo dňa 05.03.2021, ktoré sa nachádza v uvedenom spise, ďalej s obsahom listu žalobcu porúčiteľovi zo dňa 05.05.1994, ktorý je založený v uvedenom spise, ako aj s obsahom všetkých jej ďalších vyjadrení a tvrdení, či svedeckých výpovedí nachádzajúcich sa v uvedenom spise, odvolací súd uvádza, ako to už uviedol aj vyššie, že súd prvej inštancie už v rámci predbežného prejednania sporu dňa 10.07.2023 poučil sporové strany, že sú povinné uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a označiť dôkazy, ktoré rozhodujúce skutkové tvrdenia majú preukazovať, zároveň ich poučil, že súd nie je povinný za sporové strany z masy predložených a označených dôkazov vyhľadávať rozhodujúce skutkové tvrdenia a rozhodujúce skutkové tvrdenia nemôžu nahrádzať odkazom na dôkazy, zároveň strany sporu boli poučené, že v prípade, ak do termínu 31.08.2023 nebude k spisu pripojený spis Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/41/2022 (z dôvodu, že v tom čase sa spis nachádzal na Krajskom súde v Banskej Bystrici – poznámka odvolacieho súdu), majú strany súd požiadať o predĺženie uvedenej lehoty, ak potrebujú vzniesť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany na základe skutočností, ktoré sa nachádzajú v predmetnom spise. Odvolací súd z obsahu spisu zároveň zistil, že súd prvej inštancie oznámením zo dňa 17.10.2023 (v spise na č.l. 91) oznámil stranám sporu, že spis Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11C/41/2020 bol pripojený do konania. Zároveň strany sporu oboznámil s tým, že prostriedky procesného útoku a procesnej obrany podľa § 149 CSP, pre uplatnenie ktorých bolo potrebné nahliadnuť do spisu sp. zn. 11C/41/2020 sú strany povinné uviesť v lehote 10 dní od prevzatia oznámenia s tým, že podľa § 153 ods. 2 CSP nebude súd na neskôr uvedené prostriedky procesného útoku a procesnej obrany prihliadať. Toto oznámenie spolu s predvolaním na pojednávanie právna zástupkyňa žalovanej prevzala dňa 30.10.2023. Žalovaná zostala nečinná. Berúc do úvahy už vyššie uvedené a preskúmajúc postup súdu prvej inštancie v konaní ako aj konanie žalovanej v rámci konania pred súdom prvej inštancie, súd sa podľa názoru odvolacieho súdu nedopustil pochybení (nedostatočnej miery aktivity ako to namietala žalovaná v odvolaní – bod 7. odvolania), nedopustil sa takej vady konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP), pričom súd prvej inštancie dostatočne v odôvodnení rozhodnutia, a to konkrétne v bode 8. objasnil prečo nevykonala návrh sporových strán na oboznámenie sa s celým obsahom pripojeného spisu sp. zn. 11C/41/2020. Postupu súdu, ktorý striktnie aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku v rámci koncentrácie konania a dôkaznej povinnosti strán sporu, preto nemožno pričítať takú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

K odvolacej námiatke žalovanej vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov súdom prvej inštancie, a to konkrétne vyhodnoteniu svedeckej výpovede svedkyne D. F., keď žalovaná namietala, že nie je možné považovať svedeckú výpoveď sčasti za dôveryhodnú a sčasti za nedôveryhodnú ako to vyhodnotil súd prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie pri výsluchu svedkyne dôsledne postupoval v zmysle § 196 ods. 1 a § 200 a § 201 CSP. Je nepochybné, že svedkyňa uviedla, že žalobca je jej syn, žalovaná je nevlastná sestra jej syna, pričom svedkyňa v úvode výpovede k veci spontánne vypovedala, následne odpovedala na otázky právnych zástupcov strán sporu a súdu, pričom súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia, a to konkrétne v bode 7. odôvodnenia rozsudku vyhodnotil jednotlivé dôkazné prostriedky, vrátane výpovede svedkyne D. F., pričom berúc do úvahy aj iné dôkazné prostriedky uvedené v bode 6. odôvodnenia vyhodnotil výpoveď svedkyne za čiastočne vierohodnú len v časti, kde jej tvrdenia mali prienik s inými listinnými dôkazmi a sčasti, kde odporovala tvrdeniam žalobcu v spore. Súd jednoznačne v odôvodnení rozhodnutia zároveň uviedol, že pri hodnotení výpovede tejto svedkyne vychádzal aj z toho, že išlo o matku žalobcu, ktorá ho mala v starostlivosti a vychovávala ho, pričom zároveň poukázal správne na to, že všeobecne nemožno výpoveď svedka považovať za nedôveryhodnú z dôvodu, že je blízkou osobou jednej zo sporových strán, pričom podrobne uviedol všetky úvahy a skutočnosti, pre ktoré časť výpovede tejto svedkyne považoval za vierohodnú a zároveň riadne označil aj tie tvrdenia svedkyne, ktorým súd neuveril. Vyhodnotenie tohto dôkazu vykonaného súdom prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia je riadne zdôvodnené, dostatočným spôsobom špecifikované. Len všeobecná odvolacia námiatka žalovanej, že celá výpoveď svedkyne sa javí ako nedôveryhodná z dôvodov, že svedkyňa vypovedala, ako vnímala poručiteľa, z čoho podľa žalovanej by malo vyplývať, že je málo pravdepodobné, že vychovávala žalobcu k úcte k poručiteľovi alebo že by žalobcovi vštepovala rešpekt k poručiteľovi, ktoré tvrdenia sú len úvahou žalovanej bez splnenia dôkaznej povinnosti, pričom ani ďalšie námiatky žalovanej vo vzťahu k výpovedi svedkyne nie sú v zásade spôsobilé spochybniť správnosť vyhodnotenia tohto dôkazu súdom prvej inštancie tak, ako to vykonal v bode 7. odôvodnenia rozhodnutia.

Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietla, že sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k hodnoteniu obsahu listu žalobcu poručiteľovi zo dňa 05.05.1994, keď podľa žalovanej z obsahu listu je objektívne možné vyvodit' len záver o tom, že vzťahy medzi poručiteľom a žalobcom v uvedenom období neboli naozaj dobré, avšak kto mal na tom aký podiel viny sa z uvedeného listu vyvodit' nedá a nie je možné jednoznačne skonštatovať, že poručiteľ sa dopustil neprípustného správania voči žalobcovi, odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení bodu 16. okrem iného vyhodnotil, že poručiteľ zjavne sám nestál o riadny a zdravý vzťah so žalobcom, list žalobcu poručiteľovi bol len reakciou žalobcu na správanie poručiteľa, pričom súd zároveň konštatoval, že nebol zistený opak a ani vysvetlenie ako sa k uvedenému listu postavil poručiteľ, pričom správne žalobca vo vyjadrení k tejto odvolacej námiatke žalovanej poukázal na to, že žalovaná skutočnosti uvedené v liste nikdy nepoprela a rovnako nepoprela ani skutkové tvrdenia týkajúce sa správania poručiteľa, ktoré napísaniu listu predchádzalo.

Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námiatke žalovanej (bod. 14 odvolania), keď žalovaná namietala, že súd sa veľmi všeobecne a vágne vysporiadal s konštatovaním, že nebolo preukázané, že by existovali dôvody na vydedenie žalobcu, keď skonštatoval, že nebolo preukázané, že by poručiteľ naozaj potreboval pomoc žalobcu, alebo bol v takom zdravotnom stave, že by si jeho pomoc vyžadoval; pokiaľ potomok trvale neprejavuje o poručiteľa opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiteľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie; že pre súd je pochopiteľné, ak žalobca nepozval otca na svadbu a zasnuby, keď predtým mal uraziť jeho budúcu manželku spôsobom zisteným v skutkovom stave, odvolací súd preskúmaním aj tejto odvolacej námiatky dospel k záveru, že dôvodná nie je, keď podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal pri zistenom skutkovom stave a právnom posúdení, tak ako to už odvolací súd uviedol vyššie, predmetom žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že dôvody vydedenia dané nie sú, a to konkrétne v bodoch 13., 14., 15., 16., pričom zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

Berúc do úvahy všetko vyššie už uvedené odvolací súd z dôvodu vecnej správnosti rozsudok súdu prvej inštancie postupom v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Odvolací súd zároveň podrobil odvolaciemu prieskumu aj závislý výrok o náhrade trov konania, pričom preskúmaním veci zistil, že súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu, správne uložil žalovanej povinnosť zaplatiť

žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalovanej táto nebola úspešná ani šťastná, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalobcovi, ktorý sa k odvolaniu žalovanej v rámci odvolacieho konania vyjadroval prostredníctvom právneho zástupcu. V súvislosti s odvolacím konaním tak žalobcovi trovy odvolacieho konania preukázateľne vznikli. S poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP odvolací súd uložil žalovanej ako procesne neúspešnej strane sporu v odvolacom konaní povinnosť nahradiť žalobcovi trovy vzniknuté v súvislosti s odvolacím konaním v rozsahu 100% v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške trov konania.

14. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).